

(ISSN: 2587-0238)

Beldağ, A. & Nalçacı, A. (2021). Discussion of Scholars' Views on the Concept of Value from Various Aspects, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 31-63.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.288>

Article Type (Makale Türü): Research Article

DISCUSSION OF SCHOLARS' VIEWS ON THE CONCEPT OF VALUE FROM VARIOUS ASPECTS*

Adem BELDAĞ

Assoc. Prof., Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Turkey, adem.beldag@erdogan.edu.tr
ORCID: 000-0002-3482-4273

Ahmet NALÇACI

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, Turkey, ahmetnalcaci@ksu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7821-7504

Received: 06.12.2020

Accepted: 18.03.2021

Published: 01.04.2021

ABSTRACT

This paper researches scholars' views regarding the concept of value. It was carried out with basic qualitative research pattern among qualitative research methods. Participants included 11 academics from a number of education faculties selected through criterion sampling as a purposeful sampling method. Data were collected with a semi-structured interview form consisting of five open-ended questions prepared by the authors. Participants' views about value were analyzed around five themes as "value concept", "vital quality of the concept of value", "presence of values", "societal functionality of values", and "suggestions for functionality of values". It was found out that the participants often expressed their views about value as a concept in terms of definitions and phenomena related with value, they stated almost in all instances that values are functional in everyday life, values are changing and being corroded, and values should take a more active role in social, political and educative contexts (schools). Finally, it was recommended to increase awareness levels of all community stakeholders about values education.

Keywords: Scholar, Value, Values education

* Early findings from this study were presented by Dr. Adem Beldağ, at VII International Social Studies Education Symposium.

INTRODUCTION

Values, which are in their place in every sphere of life and are the abstract criterion of decision-making processes, are gaining increasingly more importance and emphasized as a fundamental point in society, media, schools and academic studies nowadays. Values are a fundamental unifying material needed for not only individuals and societies but also a livable world. Due to this feature, values become the subject of research for different disciplines. Hence, each discipline studies values with its own methods.

A common definition of value is not available because of a variety of definitions in distinct fields. Aşıcı (2009) states that the concept of value is dealt from different aspects due to its existence in many fields from philosophy to economics, anthropology to sociology, and psychology to religion. This fact makes value a richer and more extensive concept. There are different types of values such as biological (good health, strength), economic (property, assets), aesthetical (beauty), moral (virtue), and religious domains (sacredness) (Bolay, 2009). When looked from perspectives of scientific disciplines, value is “the most important set of criteria that give meaning to the socio-cultural elements of a society” in the context of sociology (Özensel, 2003, 220); philosophically, it is “the meaning one attributes to a being according to their request, purpose or requirement in the face of a specific thing or situation (Cevizci, 2006, 52) or it refers to what is known to be desired and humans’ attitude about happenings (Bolay, 2009)”; and in psychology, value means “the feature or quality of something that makes it desirable and valuable; the amount of spiritual energy attached to something” (Budak, 2003, 195). The Turkish Language Association (TDK) (2020) defines value as “the abstract measure used to appraise the significance of something; the worth of something or how good or useful it is to people”. The Ministry of National Education (MEB) (2018) includes the following description of value in its formal instruction curricula: “Our values are the sum of principles that form the perspective of curriculum. Their roots are embedded in our traditions and the past and they extend to day and future by nourishing their trunk and branches. Our values, which constitute our basic human characteristics, are the source of power that motivates us to act in the routine flow of our lives and to handle with the problems we face.” In general, value is defined as “demarcated beliefs about what the right, good or desirable and corresponding actions and attitudes are in social sciences (Simmons, 1999)”. According to Halstead and Taylor (2000), values refer to “our standards and principles that guide us to judge things, humans, ideas, situations and actions as good, bad, desirable, undesirable and so on”. In another example, value is defined as “the principles that guide people's lives with varying significance and desirable goals beyond individual situations (Schwartz et al., 2001).”

It is seen that values have led the way for societies from past to present and they carry the same responsibility even more seriously today (Yarar Kaptan, 2019). The concept of values education first emerged as character education in the USA during the early 1900s (Ulusoy, 2017) and it was introduced to the Turkish education system within the scope of social studies curriculum under the same title in 2005. Considering its societal aspect, values education can be said to be as old as humanity. When the concept is handled in the context of Turkish society, it is seen to encompass other values such as tradition, morality and tradition. Value education has first been

incorporated in the curriculum for many school courses after 2005 eventually becoming the main element of all education curricula in basic and secondary education following the curriculum updates in 2017 and 2018 (Beldağ, 2019). In parallel with increased interest, value education has come to the forefront in academia as well. After 2005, value education has been the focus of many academic studies. It has naturally influenced teacher education as can be understood from the integration of various courses on values education into undergraduate and graduate curriculum of many education faculties. In the undergraduate curricula for education faculties of the Council of Higher Education (YÖK) in 2018, "Character and Value Education" took its place as a compulsory course in some curricula and as an elective vocational course in some others (YÖK, 2018).

Values are seen as the secret guardians of the social structure. Kirschenbaum (1995) states that value education helps young people develop values and establish a happy life. In today's world, teachers are the most important stakeholders and executives of education systems, which primarily exist to build societies. When the literature is examined, a striking emphasis can be seen on the need for teachers to specialize in values education (Robb, 1998). Such a specialization is not only a choice but also a necessity. It would not be unrealistic to suggest that teachers have an immense responsibility in value education. Lovat (2009) puts forth this even more clearly by saying "values education is built on the power and skills of the teacher". Scholars teaching prospective teachers at undergraduate level are also supposed to assume heavy duties for teaching and transferring values to their students. The realization of these tasks depends on the former's level of knowledge and awareness about the concept of value. For this reason, it seems to be an integral part of this system to shed light onto scholars' views, expectations and awareness about the concept of value. Therefore, it is considered useful to make an evaluation about the knowledge level of university teachers about values. Since values and values education have a crucial part to take in the education system, it is essential to determine scholars' views on the same subject. Departing from this, we believe it is a necessity to discover opinions of education faculty teachers who study value education about the concept of value, functions of values, and values' continuing to be functional for individuals and community. In this regard, it was attempted to find out what such academics think about value as a concept. Answers were sought to the research questions below.

- What views do scholars hold on the concept of value?
- What views do scholars hold on vital quality of the concept of value?
- What views do scholars hold on presence of values?
- What views do scholars hold on societal functionality of values?
- What suggestions do scholars make for functionality/effectiveness of values?

METHOD

(i) Method; Basic qualitative research design was used here due to the main goal of this study. Qualitative research is intended to "focus on the features of facts that cannot be studied empirically and the social construction of reality (Denzin & Lincoln, 2005)". Merriam (2009) says "The basic feature of qualitative research is to focus on how the individual constructs the truth within their interactions with their social world; similarly,

basic qualitative research deals with how people interpret their lives, how they construct their world, and what meaning they add to their own experiences." Coming back to the case at hand, the purpose was to reveal how scholars interpret their experiences related to the concept of value and the vital aspect of the concept. Therefore, it was conducted as a basic qualitative research aiming at finding out a group of scholars' beliefs about the concept of value.

(ii) Participants; The study group consisted of 11 academics working in education faculties affiliated with a number of universities which were chosen through criterion sampling method among purposeful sampling methods. The main point of this sampling method is described as "examining all cases that meet a set of predetermined criteria (Yıldırım & Şimşek, 2016)." In the present research, the participants were appointed on one specific criterion so that the researchers could collect in-depth information from the surveyed academics. As for diversity of universities covered here, an assortment was made for accessing far-reaching data as well as representing perspectives from different regions of Turkey.

(iii) Data collection instruments; Research data were collected using a semi-structured interview form consisting of five open-ended questions prepared by the researchers. Before finishing the instrument, reflections were made on expert opinions and suggestions for adjusting the interview form. First, a pilot study was conducted with two lecturers who did not take part in the main application and the questions were finalized accordingly. In the second stage, the form was applied to the participants to collect study data. Ethical permission of the study was obtained from Recep Tayyip Erdoğan University Social and Human Sciences Ethics Committee (2020/39).

(iv) Data analysis; Data analysis is defined as meaningful expression of the data taken from interviews (Merriam, 2009). In this research, content analysis was preferred since it allows "exposing concepts and relationships that can explain collected data... and revealing concepts and themes that cannot be detected through descriptive analysis (Yıldırım & Şimşek, 2016)". The respondents' views on the concept of value were analyzed after being categorized in five themes as "scholars' views on value concept", "vital quality of the concept of value", "presence of values", "societal functionality of values", and "suggestions for functionality of values". The themes were decided by the researchers in agreement based on the codes and categories derived from the interviews. To increase reliability of the data, direct quotations were made as relevant to each of the categories reached during the analysis.

In order to increase the quality of qualitative research in general, methods such as "credibility", "transferability", "consistency" and "verifiability" are used instead of reliability and validity (Yıldırım & Şimşek, 2016). To ensure credibility in this research, the interview forms were sent back to the participants asking them to include and omit facts if it was necessary to do so. Not all participants need to make revisions on the scripts. It should also be noted that the interviews were conducted in a democratic atmosphere to avoid biased views and comments. As for transferability, it was ensured by using criterion sampling among purposeful sampling methods, and instructors from a variety of education faculties took part in this research. In addition, the participants were

informed about all steps of the research. In order to meet up another standard of qualitative research, consistency, all necessary precautions were taken to make sure that the aim and method of the research (research pattern, participants, data collection instruments, and data analysis) are in compliance, and expert opinion was obtained. One important requirement in qualitative research is to ensure coding consistency. During the analysis in this research, the matters where consensus could not be reached in coding, categorization and theming were either omitted or compromise were made by the coders. It was finally seen that the coding by the separate researchers met the reliability criterion according to Miles and Huberman’s (1994) formula "Reliability=Agreement/Agreement + Disagreement X 100". Lastly, to assure verifiability; the judgments, comments and suggestions reached by then were compared with the raw data by the researchers. What is more, expert opinion was consulted to reinforce this step. This checks on the methods were completed in this way.

FINDINGS

In this research, we analyzed views of a group of academics about the concept of value who teach or study values education. The findings were presented under five themes as academics’ views on value concept, vital quality of values, presence of values, societal functionality of values”, and suggestions for functionality of values. Codes that make up the relevant themes and direct citations concerning the codes were quoted in presentation of the findings. In this regard, the participants’ thoughts about the concept of value are given in Table 1.

Table 1. Surveyed Scholars’ Views Value Concept

Theme	Category	Code	Frequency	
Value concept	Definition	socialization	5	
		human	4	
		co-existence/relationship	4	
		anti-chaotic	3	
		religious-moral-domestic	3	
		directive behaviors	3	
		love for animals	2	
		establishing trust	2	
		natural environment	2	
		neoteric (scientific)	2	
		national and universal, happiness, culture, principle, virtue, worth/cost	1	
		Manifestation of value	justice	7
			respect	6
	love		6	
	responsibility		4	
	sensitivity		2	
	tolerance		2	
	patriotism		2	
	helpfulness	2		
			peace, scientific, righteousness, honesty, empathy, aesthetic, equality, sacrifice, trustworthiness, mercy, freedom, patience	1

As can be seen in the table above, the participants predominantly explicated *value concept* with definitions and conceptions of value.

When the category concerning definitions and conceptions of value is examined, it can be seen that *socialization* was the most frequently mentioned entry, followed by other codes as *human, co-existence/relationship, anti-chaotic, religious-moral-domestic, and directive behaviors*. There were also other visible codes such as *love for animals, establishing trust, natural environment, neoteric (scientific), national and universal, happiness, culture, principle, virtue, and worth/cost*. Below are given direct quotations from the respondents' definitions of value concept: "Values are structured according to the social norms created by the individual and people. Although these norms are formed in local contexts, they become permanent if they acquire a national and universal scope. ... The concept of value must first be associated with the concept of human. (A1), Without values, there is no way that we can live together and be happy as a community. (A5), Individuals equipped with scientific thinking knowledge and skills will shape the future (A2), Patriotism (value) actually contains many values. When you remember the saying "He who loves his homeland the most is the one who performs his duty in the best manner", it comes to the fore to be honest at one's work. (A3), If we take sociologically or culturally, some rather abstract original principles can be mentioned. (A6)" The examples above imply that particular emphasis was placed on the social, humane and unifying aspects of values while making definitions.

It can be inferred from the views in this category that the participants directly spoke of their own conceptions of value and made comments about their conceptions rather than making definitions. As for the codes that make up this category; *justice, love, respect and responsibility* were prominent. Examples below help prove their translations of value: "Although values of aesthetics, justice, sensitivity and empathy are not very common compared to other values in terms of field of study; especially thanks to these values, I believe that they have a strong potential of preventing raising aggression-dependent generations due to means of mass communication like computer, the Internet or television, which are almost the social environment of children and young generations. ... I believe that that generations who have aesthetic sensitivity that can realize the beauty in art and nature, who can treat the individuals around fairly, who can empathize between happenings and people, who are sensitive to nature, people, animals and their environment, can be brought into society as well-educated individuals psychologically and socially with a good character. (A10), I think there is no respect, friendship and sharing without love. For this reason, love comes to my mind above all else whenever value is called. (A2), And helpfulness adds emotion to social relations by keeping people in the society/world away from a mechanical (dull) approach. (A8)" These remarks imply that the respondents particularly emphasized basic values such as justice, respect, love and responsibility.

In reply to the second research question of the study, the participants' views were analyzed in relation with vital aspect of values. The findings are concise as shown in Table 2 below.

Table 2. Surveyed Scholars' on Vital Quality of the Concept of Value

Theme	Category	Code	f
Vital quality of values	Affirmative	vital	6
		directive behaviors	5
		respect	3
		good model	3
		family	3
		honest	2
		environment	2
		culture	2
	Negative	righteous, benevolent, compulsory, school, religious, tolerance, justice, mercy	1
		justice	3
		media	3
		usurpation/violence/theft	3
		pop culture/the West	2
		mechanical (dull) relationship/rules	2
		bigot/backward-minded	2
		globalization, loss of trust, freedom, self-confidence, interest, environment, meaningless	1

As can be understood from the table above, the scholars touching upon this aspect of values mainly confirmed or denied availability of values within life. Even though a great majority pointed out that values have a practical reflection in life, they also made negative remarks on the same aspect because of undesirable experiences affecting everyday life badly. One respondent clearly stated a negative opinion meaning that values are not real elements of life.

As one takes a closer look at the affirmative perceptions about vital quality of values, they can notice that *vital*, *directive behaviors*, *respect*, *good model*, and *family* are the most popular points. In addition, a number of other codes were elicited including *honest*, *environment*, *culture*, *righteous*, *benevolent*, *compulsory*, *school*, *religious*, *tolerance*, *justice* and *mercy*. Below are some direct quotes indicating the participants' confirmation of life-related properties of values: "Today, although values in the lives of individuals preserve their functionality, they have undergone partial deformation under the influence of popular culture and globalization. (A1)", "...values are beliefs that steer our lives. Without them, one cannot be human or survive. (A5)", "Today, values are like a "missing link" in the lives of individuals. Without values; mechanical (dull), day-saving and beneficial relationships are more prized. (A8)", "To set an example of love and respect for the elderly, looking at the increase in the number of elderly people staying in nursing homes or the number of nursing homes will give us information on this issue. (A4)" and "Besides these, there is also a portion of population that sees values as being old-fashioned, outdated. The first thing that comes to my mind is that it is very difficult to set an age limit for this inner group. (A11)" In these examples, the scholars found values influential on lives of individuals, yet they referred to their personal expectations by giving examples of avoided situations.

On the other hand, just one participant stated negative opinion regarding real-life manifestation of values. He said "I do not think they are functional in life. Values are already abstract, no one will push themselves to grasp

such abstract things in socialization process, they are unnecessary, too. People learn to behave and treat like people around them (A6)”. However, it is a striking finding that the negative approach was shadowed out even in statements confirming vital quality of values. This could be the sign of an imbalance between higher expectations from the values and the corresponding level of appreciation in the community.

Thirdly, the participants’ views were analyzed to find out what they think about presence of values. Table 3 demonstrates the relevant results in a concise way.

Table 3. Surveyed Scholars’ Views on Presence of Values

Theme	Category	Code	f	
Presence of values	Disappearance	individualization	5	
		media/social media	4	
		addiction to technological things	3	
		ambition to make money/gains from the world	2	
		honesty	2	
		Westernization	2	
			distancing from love-respect-art and nature; interest, neighborhood (relations), insensitivity (family, environment), righteousness, backsliding, change, distancing from science, aids	1
	Transformation		media/means of communication	3
			social change	2
			abstract, Westernization, technology, violence, degeneration within family, being intolerant	1

Table 3 summarizes the views of the teachers about presence of values. Overall views were found to relate to two categories: disappearance and transformation of values.

The reasons for fading of values were explained with a number of factors mainly including *individualization*, *media/social media* and *addiction to technological things*. They were followed by other codes such as *ambition to make money/gains from the world*, *honesty*, *Westernization*, *distancing from love-respect-art and nature*, *interest, neighborhood*, *insensitivity (to family environment)*, *righteousness*, *backsliding*, *change*, *distancing from science*, and *aids*. Below are cited some participants’ views on this topic: “...I believe that individual-oriented values are more important to people because of their change towards the West.....as I see it, values are evolving rather than disappearing. (A7)”, “Mobile phone, the Internet and television negatively affect our values (causing loss of them). Today’s people, especially the youth, become addicted to technology and live in the virtual world. (A3)”, “I believe that values tend to disappear on the individual plane, but they expose themselves on the mass level in the face of a difficult situation. (A8)”, “It will be an inevitable end that individuals who do not see their spouses and children and do not take care of their relatives in order to earn more will face indifference from their children, spouse and others in the future. (A4)”, “I believe that values such as sharing, helping each other, love, respect, etc. will be accepted to the extent that most people do not harm individuality. (A2)”

The other category associated with this theme was about the transformation of values. Under this category, the main emphasis was made to *media/means of communication* and *social change* followed by other codes like *abstract*, *Westernization*, *technology*, *violence*, *degeneration within family*, and *being intolerant*. The respondents' views in this direction are exemplified below: "As everything changes, the system of values can also change. I don't think all the values are lost. Some may change only according to the current needs. Change itself is inevitable. But values such as love, respect, peace, etc. are important for every society in every age. No one can claim the opposite. (A5)", "...I believe that individual-oriented values are more important to people because of their change towards the West. ...as I see it, values are evolving rather than disappearing... For example, while being successful is an important value in the West, being helpful is appreciated more in the East. (A7)", "As a result, first of all, educators or parents should adopt values so that the generations they raise have a solid personality and good character. (A10)".

As regards to research question four, the data were analyzed to find out how scholars see societal functionality of values. The results are depicted in Table 4 below.

Table 4. Surveyed Scholars' Views on Societal Functionality of Values

Theme	Category	Code	f
Societal functionality of values	Social dimension	co-existence	2
		being intolerant, social life, generation gap, institutionalization, human characteristics, noncommunication, dependency, weakening of relationships by affinity, moral degeneration, unity of family	1
	Individual dimension	violence (against humans or animals)	4
		desensitization	3
		time, addiction to technological things, self-interest, irresponsibility, love, respect, intolerance, loss of trust	1

The examination of the opinions regarding societal functionality of values proves the weight of negative views in this respect. As can be seen in Table 4, the participants' views on societal functionality of values were discussed from social and individual perspectives.

The first category included a variety of codes as *co-existence*, listed at top followed by *being intolerant*, *social life*, *generation gap*, *institutionalization*, *human characteristics*, *noncommunication*, *dependency*, *weakening of relationships by affinity*, *moral degeneration*, and *unity of family*. The other category related to social functions of values as exemplified below: "If there exist values, there is a society that produces, and there is a society that changes. If presence of unchangeable values is in question outside of changeable ones, it must be explained why and how they are deemed unchangeable. (A6)", "So family ties are getting weaker and institutions are replacing them. Education: school, care: ambulance, pouring out grief to each other: psychologist, help: social institutions, childcare: nursery, etc. (A8)", "I can say that values surpass national values due to globalization. (A5)".

When it comes to social functions of values at the individual level, the codes such as *violence (against animals or humans)*, *desensitization*, *time*, *addiction to technological things* and *self-interest* appeared as the primary items.

The respondents also uttered expressions of values like *irresponsibility, love, respect, intolerance, loss of trust, and unity of family*, adding that these values are fading away day by day. Below are examples of the codes used in sentences by respondents: *“Increase of aggression, normalization of violence by the community, intolerance to each other, lack of communication, decrease in awareness of responsibility, desensitization at an extent not to look back when you see a dying person, the spread of harmful habits especially among children... (A10)”*, *“The source of almost all negative happenings in society today stems from individuals who lack values. (A4)”*

Lastly, the study data were analyzed to reveal the participants’ recommendations for more visible values. The results are given in Table 5.

Table 5. Surveyed Scholars’ Suggestions for Functionality of Values

Theme	Category	Code	f
Suggestions for functionality of values	Social	parenting education	9
		media/the Internet/TV	7
		historical and cultural heritage	3
		religious education	2
		social awareness	2
		social environment	1
	Policy	government policy	4
		social responsibility projects, politicians setting an example, non-governmental organizations, deterrence of penalties	1
	School	school practices	8
		teacher	3
		educational administrators	3

It was found out from the participants’ views that values should be made felt in community life. Table 5 shows that the suggestions for augmented social role of values are clustered in three categories as social, policy and school.

Under the social dimension of expected functionality of values in community life, emphasis was placed onto parenting education and effects of media/the Internet/TV. Other considerable codes were *historical and cultural heritage, religious education, social awareness and social environment*. Below recommendations are provided on the social dimension of functional quality of values: *“Since development of values starts in the family, which is the smallest unit of society, holistic values education activities should be employed to engage families. (A1)”*, *“I think that value education can be given in a healthy family environment. Family education is a must for this. A value system cannot be gained in any other environment if not in the family. (A5)”*, *“Awareness about our values should be raised in society through various practices such as public spots, advertisements, posters, brochures, etc. (A2)”*, *“It is sufficient if societies keep their historical and cultural heritage alive. Also, the worry of keeping values alive is unfounded. (A6)”*.

In the middle category under this theme, policy, the prominent codes were found as *government policy, social responsibility projects, politicians setting an example, non-governmental organizations, and deterrence of penalties*. Some of the corresponding views are given below: *“State policies are important for this. Ministry studies, non-governmental organizations and so on are important. (A5)”*.

In relation with the last category, school, *school practices* emerged as the most frequent code followed by *teacher and educational administrators*. Examples of quotes on this topic are provided below: *“A better future can only be made possible by education. At this point, priority should be given to value education in schools. We should support and encourage children to abide by and respect domestic, religious and moral values. (A2)”*, *“It is necessary to improve perceptions of our teachers and school stakeholders on this issue. Schools should not be an institution providing only theoretical knowledge. Besides theoretical knowledge, individuals should be matured with human values. (A4)”*, *“I also do not believe that it is a correct practice to leave teaching of the values in the curriculum to teachers’ conscience. I believe it is necessary to supply examples of gains and activities related to the values in the curricula in an applied manner. (A11)”*.

CONCLUSION and DISCUSSION

This research draws a picture of scholars’ impression about the concept of value. It yielded five points to give an account of such views: concept value, vitality of values, presence of values, societal functionality of values, and suggestions for functionality of values.

To start with, the participants described value concept substantially by using definitions and perceptions of value. In those definitions, they put big emphasis on societal aspect of values. Even though the idea of value has an important place in disciplines of sociology, psychology, theology, economics, etc., it can be suggested that the participants here regard values as a rather sociological phenomenon. Our inference is based on the proximity of the respondents’ descriptions and the sociological definition of values which reads as “generalized basic moral principles or beliefs that symbolize shared thoughts, purposes and interests accepted as right and necessary by the majority of a social group or community serving to ensure and sustain its own existence, unity and functioning (Kızılcılık & Erjem, 1996).” The stress on social aspect of values here is in conformity with the existing literature (Özensel, 2003; Genç, Tutkun & Çoruk, 2015). In fact, the connection between sociology and value is even stronger. Göktuna Yaylacı (2019) supports this suggestion by saying “Sociological point of view drives us to think by moving us away from the banality of everyday life and it creates awareness of values beyond preservation or transmission of them”.

Also, in the curricula enforced by the Ministry of National Education, the concept of value is basically accepted as a sociological item within values education as a part of a common framework (MEB, 2018). It is obvious in our findings that the concepts relating to value referred to by the participants largely overlap with the root expressions of value given in the formal curricula. It can thus be inferred that the scholars’ perspective of values, which are among the principal components of all courses starting with social studies in Turkey (MEB, 2005; MEB,

2017; MEB, 2018), are in line with the instruction curricula. Another reason underlying this pattern of views could be the role played by values in regulating community life.

Another interesting point to note here is that the respondents listed justice among other values unlike the previous samples in the literature. Studies on teachers and parents frequently reported patriotism and responsibility (Beldağ, Özdemir & Nalçacı 2017; Tay & Yıldırım, 2009). Another noteworthy finding is the importance attributed to love as a value. It is understood that the interviewees here take love as an indispensable item for all other values, they cannot think values as independent elements, and gaining certain values paves the way to acquire other values at a considerable extent (Tay, 2019). Love is the leading factor in the existence of living beings; likewise, it lies in the source of all beauties, art, science, in short, all positive things (Özden, 2004). Şahin, Ökmen and Kılıç (2018) pointed out that love keeps society alive and that love is the starting point for solving problems in society including grudge, hatred, war, massacre, cruelty and murder. Özmen (1999) argued that teacher education curricula can be achieved with inclusion of sound content knowledge and general culture, courses to teach certain affective traits for a good personality and love education, and courses for more scientific research. The wording of values as a definition here hints at conformity with the relevant literature based on the properties and functions of values such as co-existence, love for animals, being neoteric, natural environment, and directive behaviors (Ulusoy, 2019). Hence, it can be suggested that surveyed scholars have a higher level of consciousness about the concept of value and properties and functions of values.

Secondly, the participants' views were analyzed in relation with vital quality of values, and it was seen that almost all of the entire respondents think that values guide people's lives. The academics underscore benefits and communal meaning of values, as in their definitions of value. However, it seems too important to ignore that even those holding a positive belief about functions of values in individuals' everyday life somehow suggest opposite implications. This could be accounted for by the disappointment that values are not as influential as expected in community life. The finding in our research is in compliance with Yaylacı and Beldağ (2018), which describes values as "a trend where the world's societal questions are tried to be solved".

Another result of our research is the emphasis placed on the role of media for improved functions of values in life. It is pointed out that the media does not broadcast contents that could set a positive model for the rest of society. Media is referred to both as a positive and negative body in relation with functional quality of family and social environment as the core units in life. As stated before, it is almost unfeasible to act independently from actual situation while describing the functions of values. In this respect, effects of media and social media concepts, which significantly affect social life, on functional side of values seem to be an important point of consideration. The media affects individuals' mindset and causes an erosion of values in society by shaping their value perceptions (Yazıcı, 2016). The original norms and values in our own culture have gradually disappeared, life styles in commercials and TV series have begun to dominate individuals instead (Hökelekli, 2013). In the literature, the media-value and family-value relationships were discussed with arguments in the same direction (Nalçacı 2019; Önder & Coşkun Keskin, 2019). This result can be explained by the inability of the media to meet

up the expectations of the family and the overall community. One participant in the study made a remarkable statement defending that values are not concrete in life but they are rather abstract and cannot be grasped: "...people learn to do and act like others around them..." This claim seems to be grounded on transfer of values (not termed as "value" explicitly albeit) from generation to generation in the form of behaviors.

In reply to the third and fourth research questions, the analysis of the participants' views regarding presence of values in life, reveals that negative opinions seem to necessitate questioning the existence of values and the academics in our study believe that values are getting lost and going through transformation. A closer look shows that a critical part of our respondents explain the loss of values with individualization, media/social media, addiction to technological things, ambition to make money/gains from the world, honesty and Westernization whereas the rest say that values just change, not disappear completely. They see the reasons as media/means of communication, social change, abstract, Westernization, technology, violence, degeneration within family and being intolerant. Mass media has undergone a great change and has become quite diverse in parallel with the development of technology. Kirtepe (2015) concluded that disregarding the values that keep society together and contribute to the continuity of social life disturbs the audience and can deeply injure the overall community with the probability of pushing the flow of social life to unfavorable destinations. This finding also supports the view of Mengüşoğlu (1965). One of the most striking results here is about the emphasis on the loss of individuals' values concurrent with the preservation of values as a communal reflex.

Finally, the present research demonstrates that scholars prefer having values with increased effectiveness in community life. Thus, they make suggestions to this end under three different headings, which are social, policy and school. The most striking suggestions to increase practical quality of values are found to be related to family education, media/the Internet/TV, government policy, schools, values education practices and teachers. It is noteworthy that these results have a similar essence to the previous studies conducted in the field of values education (Nalçacı & Beldağ, 2015; Tay & Yıldırım, 2009; Yiğittir, 2010). Values are at stake in every stage of education and life (Yaylacı & Beldağ, 2015). Raising individuals who adopt basic human values are among the main missions of the family, society and school (Ekşi, 2003). Knowledge, manners, culture, that is, basic humanitarian behaviors in the family are transferred to individuals in a semi-formal manner (Genç, 2016). Teaching values in schools, outside family, in a planned and intentional way is important for building up a healthy and well-informed society (Kurtdele-Fidan, 2013). The school environment and in-school interaction areas as a whole provide a socialization ground for values (Balcı & Yanpar-Yelken, 2010). Media offers an undeniable great opportunity for development of societies (Turan & Nazıroğlu, 2016, 160). According to Çavdarıcı (2002), there is a need to establish a chain of domestic policies in order to prevent the erosion of social values and to prevent cultural colonization. Considering the effects of the weakening values on society, it is quite interesting that almost all opinions in this regard are negative as understood from the statements mentioning co-existence, violence (against animals or humans) and desensitization. Similarly, the fading benefits of values are referred to in the existing literature in a wider sense only. Moral deterioration is identified with weakening

of the family institution, the increase in theft, corruption and extortion, harassment against children/women/animals, the spread of drug abuse, sexual perversion and younger age of drug users (Lickona, 1991; Kenan, 2009; Yel & Aladağ, 2009). The participants' advice for practical effects of values is related to three categories as school, social and policy. This branching is thought to be brought by the respondents' way of thinking, which is taking all stakeholders into consideration, besides their holistic perspective and mastery of value problem. In the light of the results reached here, we believe that the following actions could contribute to efforts in this area.

RECOMMENDATIONS

- It is concluded that means of media matter for increasing practical implications of values. For a positive influence in this regard; awareness of students, families and other stakeholders should be raised for conscious use of such means.
- It is concluded that schools and teachers contribute to acquisition of values. Therefore, lessons concerning values education at education faculties can be given by lecturers who are knowledgeable and conscious about value concept and problem for higher efficiency.
- From a holistic approach, value education cannot be limited to education faculties; hence, knowledge and awareness levels of academics in other faculties can also be studied.
- Bearing in mind the meaning assigned to values by all sections of society, efforts can be undertaken to increase awareness of all stakeholders in society regarding values education.

ETHICAL TEXT

In current study; journal writing rules, publishing principles, research and publishing ethics rules and journal ethics rules are followed. The authors are responsible for all kinds of violations related to the study.

Authors Contribution Rate: The 1st author's contribution rate to the article is 60%. The second author's contribution rate to the article is 40%

REFERENCES

- Aşıcı, M . (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Journal of Values Education*, 7 (17) , 9-26.
- Balcı, F, & Yelken, T. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin değer kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe University Journal of Education*, 39 (39) , 81-90.
- Beldağ, A. (2019). Öğretim programlarında değer eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 135-144). Pegem Akademi.
- Beldağ, A., Özdemir, Ü. & Nalçacı, A. (2017). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan değerlerin kazandırılmasına ilişkin veli görüşleri. *Kırıkkale University Journal of Social Science (KUJSS)*, 7 (2) , 317-328.
- Bolay, S. H. (2009). *Felsefi doktrinler ve terimler sözlüğü*. (10. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.

- Budak, S. (2003). *Psikoloji sözlüğü*. Bilim Sanat Yayınları.
- Cevizci, A. (2006). *Felsefe ansiklopedisi*. Cilt:4. Babil Yayıncılık.
- Çavdarci, M. (2002). *Türkiye`de sosyal değerlerin aşınması ve kültür sömürgeciliği*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2005). *The sage handbook of qualitative research*. (Third Edition). Sage Publications.
- Ekşi, H. (2003). Temel insanî değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: Karakter eğitimi programları. *Journal of Values Education*, 1 (1), 79-96.
- Genç, S , Tutkun, T & Çoruk, A . (2015). Değer ve eğitimi sorunsalı: Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre durum tespiti . *Journal of Theory and Practice in Education*, 11 (2) , 374-397.
- Genç, S. Z. (2016). *Eğitim sürecinde aile okul ve toplum*. Pegem Akademi.
- Göktuna Yaylacı, F. (2019). Çokkültürlü toplumlarda değerler eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 67-86). Pegem Akademi.
- Halstead, J. M. & Taylor, J. M. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169-202.
- Hökelekli, H. (2013). *Ailede, okulda, toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*. Timaş Yayınları.
- Kenan, S. (2009). The missing dimension of modern education: values education. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 9(1), 259-295.
- Kırtepe, S. (2015). Televizyon dizileri hakkında izleyici değerlendirmeleri. *Tokat Journal of Ilmiyat*, 3(1), 229–260.
- Kızılcılık, S. & Erjem, Y. (1996). *Açıklamalı sosyoloji sözlüğü*. Saray Kitabevleri.
- Kirschenbaum, H. (1995). *100 Ways to enhance values and morality in schools and youth settings*. A Longwood Professional Book. Pearson Education.
- Kurtdede Fidan, N.(2013). Sosyal bilgiler dersinde değerler eğitimi: Nitel bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (3), 361-388.
- Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. Bantam Books.
- Lovat, T. (2009). Values education and quality teaching: Two sides of the learning coin. Terry Lovat and Ron Toomey (Eds), *Values education and quality teaching* (pp. 1-12). Springer Science.
- MEB, (2005). *Sosyal bilgiler programı*. Retrieved from <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=39> 20.06.2011).
- MEB, (2017). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları*, Retrieved from <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686> (11.02.2018).
- MEB, (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları*, Retrieved from <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686> (19.03.2019).
- Mengüşoğlu, T. (1965). *Değişmez değerler değişen davranışlar*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları (İstanbul Matbaası).
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research* (3th ed.). A Wiley Imprint.
- Miles, M. B. & Huberman, M. A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage.

- Nalçacı, A. & Beldağ, A. (2015). İlköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersindeki değerlerin kazandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 6(21), 67-81.
- Nalçacı, A. (2019). Değer eğitiminde: Aile, çevre ve okul. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 189-206). Pegem Akademi.
- Önder, S. & Coşkun Keskin, S., (2019). Değerler ve medya. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 99-112). Pegem Akademi.
- Özden, H. Ö. (2004). Türk vakıf kurumunun duygusal ve felsefî temelleri. *Atatürk University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 4(2), 339-349.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Journal of Values Education*, 1(3). 217-239.
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi: Sevgi eğitimi. *Firat University Journal of Social Sciences*, 9(1), 193-198.
- Robb, B. (1998). What is values education-and so what? *The Journal of Values Education*, 1, 1-11.
- Schwartz, S., Melech, H., Lehmann G., Burgess, A., Haris M. & Owens V. (2001). Extending the Cross-Cultural Validity of the Theory of Basic Human Values With a Different Method of Measurement. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32, 519-542.
- Simmons, C. (1999). A comparative study of educational and cultural determinants of adolescent values. *Journal of Beliefs & Values*, 20 (2), 208-218.
- Şahin, Ş., Ökmen, B. & Kılıç, A. (2018). Sevgi eğitimi dersi alan öğrencilerin sevgi ve sevgi eğitimi dersine dair görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 7(1), 176-197. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.8m
- Tay, B. & Yıldırım, K. (2009). Sosyal bilgiler dersinde kazandırılması amaçlanan değerlere ilişkin veli görüşleri. *Educational Sciences:Theory and Practice*, 9(3), 1499- 1542.
- Tay, B.. (2019). Okul dışı öğrenme çevrelerinde değer eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 207-236). Pegem Akademi.
- TDK, (2020). *Güncel Türkçe sözlük*. Retrieved from <https://sozluk.gov.tr/> (22.01.2020).
- Turan, İ. & Nazıroğlu, B. (2016). Medyada Değerler Eğitimi. M. Köylü (Ed.), *Teoriden pratiğe değerler eğitimi* (ss.159-178). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ulusoy, K. (2017). Hayat bilgisi dersinde değerler ve değerler eğitimi. B. Tay (Ed.), *Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi* içinde (ss. 323-351). Pegem Akademi.
- Ulusoy, K. (2019) *Karakter değerler ve ahlak eğitimi*. Pegem Akademi
- Yarar Kaptan, S. (2019). Karakter ve değer eğitiminde yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 146-170). Pegem Akademi.
- Yaylacı, A. F. & Beldağ, A. (2015). Karar verme sürecinde okul yöneticileri ve değerler. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(1), 165-176.
- Yaylacı, A. F. & Beldağ, A. (2018). Değerler eğitimi ve güncel tartışmalar: gazete haberlerine ilişkin bir eleştirel söylem analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(1), 139-155.

- Yazıcı, K. (2016). Medya ve değerler. R.Turan & K. Ulusoy (Eds.), *Farklı yönleriyle değerler eğitimi* (ss.95-114). Pegem Akademi.
- Yel, S., & Aladağ, S. (2009). Sosyal bilgilerde değerlerin öğretimi. M. Safran (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* (ss. 118-145). Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yığittir, S . (2010). İlköğretim öğrenci velilerinin okullarda kazandırılmasını arzuladığı değerler. *Journal of Values Education*, 8 (19) , 207-223.
- YÖK, (2018). *Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları*. Retrieved from <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> (22.01.2019).

AKADEMİSYENLERİN DEĞER KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN FARKLI BOYUTLARIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ*

Öz

Araştırmanın amacı, akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseni çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenen, farklı eğitim fakültelerinde görev yapan 11 akademisyenden oluşturmaktadır. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu beş sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Akademisyenlerin görüşleri değer kavramı, değer kavramının yaşamsallık boyutu, değerlerin varlığı, değerlerin toplumsal işlevselliği ve değerlerin işlevsel olmasına yönelik olmak üzere beş temada toplandığı tespit edilmiş ve bu temalar altında analizleri yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerinin daha çok tanım ve değer kavramları ile ilgili ifade ettikleri, değerlerin günlük yaşamdaki işlevselliğine ilişkin görüşlerin tamamına yakının olumlu olduğu, değerlerin kaybolduğu ve değiştiği, değerlerin toplumsal yaşamda daha etkin olmasına ilişkin görüşlerinin sosyal, politik ve okulu kapsayacak şekilde üç kategoride toplandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda değerler eğitimi yönelik toplumun bütün paydaşlarının farkındalık düzeylerinin artırılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Akademisyen, Değer, Değerler Eğitimi

* Bu çalışmadan elde edilen ilk bulgular, VII. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumunda Dr. Adem Beldağ tarafından sunulmuştur.

GİRİŞ

Yaşamın her aşamasında yer alan ve karar verme süreçlerinin soyut ölçütü olan değerler, her geçen gün daha da fazla önemsenmekte ve toplumda, medyada, okullarda, akademik çalışmalarda temel nokta olarak vurgulanmaktadır. Değerler sadece bireylerin ve toplumların değil dünyanın yaşanabilir olması için insanlığın ihtiyaç duyduğu temel birleştirici bir malzemedir. Bu özelliğinden dolayı değerler farklı disiplin tarafından araştırma konusu olmaktadır. Böylece her bilim dalı kendi yöntemlerine göre değerleri incelemektedir.

Değer kavramı birçok alanda farklı tanımlamaların yer alması nedeniyle herkesin üzerinde ittifak ettiği ortak bir tanıma sahip değildir. Aşıcı (2009) değer kavramının felsefeden ekonomiye, antropolojiden sosyolojiye, psikolojiden dine kadar birçok alanda yer bulması nedeniyle farklı yönleriyle ele alındığını ifade etmektedir. Bu durum değer kavramının zenginliğini ve kapsamını artırmaktadır. Biyolojik (sağlık, kuvvet), ekonomi (mal, mülk), estetik (güzellik), ahlaki (fazilet), dinî (kutsal) olmak üzere çeşitli değer türleri vardır (Bolay, 2009). Farklı bilim dalları penceresinden incelendiğinde ise sosyolojik bağlamda değer “toplumun sosyo-kültürel öğelerine anlam veren en önemli ölçütlerdir (Özensel, 2003, 220)”; felsefi bağlamda değer “insanın nesne ya da bir durumla karşılaşması anında, istek, gaye gereksinimine göre o varlığa atfetmiş olduğu mana (Cevizci, 2006, 52) veya arzu edildiği bilinen şey, olaylarla ilgili insan tavrı (Bolay, 2009)”; psikolojide değer, “bir şeyi arzu edilir ve değerli kılan özelliği veya niteliği; bir şeye bağlanan ruhsal enerji miktarıdır (Budak, 2003, 195)” olarak tanımlanmaktadır. Türk Dil Kurumu (TDK) (2020) ise “Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet” olarak tanımlanırken Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) (2018) öğretim programlarında ise değeri “Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insanî özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.” ifadeleriyle açıklamaktadır. Genel olarak değer, “sosyal bilim alanında doğru, iyi ya da arzu edilen ve bunlara karşılık gelen eylem ve tutumların ne olduğu hakkındaki sınırları çizilmiş inançlar (Simmons, 1999)” olarak tanımlanmaktadır. Halstead ve Taylor’a göre (2000) değerler “objeleri, insanları, fikirleri, durumları ve hareketleri iyi, kötü, arzu edilen, istenmeyen ve bunun gibi yargılarımızı oluşturan standartlarımızı ve prensiplerimizi” ifade eder. Başka bir tanımda ise değer, “önem düzeyleri değişebilen, insanların yaşamına rehberlik eden prensipler, arzu edilir ve durumlar üzeri amaçlar (Schwartz vd., 2001)” olarak tanımlanmaktadır.

Geçmişten günümüze toplumlara yol gösterdiği ön görülen değerlerin günümüzde de aynı sorumluluğu daha fazla ön plana çıkararak taşıdığı görülmektedir (Yarar Kaptan, 2019). Değerler eğitimi kavramı, 1900’lü yılların başında karakter eğitimi adı altında Amerika’da ortaya çıkmış (Ulusoy, 2017) ve Türk eğitim sistemine bu isimle ilk kez 2005 yılında sosyal bilgiler öğretim programlarıyla girmiştir. Ancak değerler kavramının toplumsal yönü dikkate alındığında insanlık tarihiyle aynı yaşta olduğu söylenebilir. Özellikle kavram Türk toplumu bağlamında ele alındığında töre, ahlak, gelenek gibi kavramlar değerleri içinde barındırmaktadır. Değer eğitimi 2005 sonrası birçok dersin öğretim programına girmeye başlamış ve son olarak 2017 ve 2018 yılında güncellemeye gidilen

öğretim programları ile temel eğitim ve ortaöğretimde bütün öğretim programlarının ana ögesine dönüşmüştür (Beldağ, 2019). Aynı ilgi paralel olarak akademide de kendini göstermeye başlamış 2005 yılı sonrası değer eğitimi birçok akademik çalışmanın odak noktası olmuştur. Bu etki doğal olarak öğretmen adaylarının yetiştirilmesinde de kendini göstermeye başlamış ve birçok eğitim fakültesinde lisans ve lisansüstü düzeyde değerler eğitimi ile ilgili farklı isimlerde derslere yer verilmiştir. Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 2018 yılında uygulamaya koyulan eğitim fakülteleri lisans programlarında “Karakter ve Değer Eğitimi” dersi bazı öğretmenlik programlarında zorunlu, bazılarında ise meslek bilgisi seçmeli ders olarak yerini almıştır (YÖK, 2018).

Değerler, toplumsal yapının gizli koruyucusu olarak görülmektedir. Kirschenbaum (1995) değer eğitiminin, gençlerin değer geliştirmelerine ve mutlu bir yaşam kurmalarına yardımcı olacağını ifade etmektedir. Günümüzde, toplumu inşa etme sorumluluğunun önemli bir kısmını üstlenen eğitim sistemlerinin en önemli paydaşı ve yürütücüsü öğretmenlerdir. Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin değerler eğitimi konusunda uzmanlaşması gerektiğine yapılan vurgu oldukça dikkat çekicidir (Robb, 1998). Öğretmenlerin değerler eğitimine uzmanlaşması sadece bir tercih değil aynı zamanda zorunluluktur. Bu bağlamda değer eğitiminde öğretmenin sorumluluğu çok fazladır. Lovat (2009) bunu “değerler eğitimi öğretmenin gücü ve becerisi üzerine yapılandırılmıştır” ifadesiyle daha da açık bir şekilde ifade etmektedir. Öğretmen adaylarının yetiştirildiği lisans programlarında görevli akademisyenlere değerlerin kazandırılması ve aktarılması sürecinde önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin gerçekleştirilmesi akademisyenlerin değer kavramına ilişkin bilgi ve bilinç düzeylerine bağlıdır. Bu bağlamda akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüş, beklenti ve farkındalıklarının bilinmesi sistemin daha iyi işleme için önemli bir aşama olarak görülmektedir. Bu aşamadan sonra akademisyenlerin değerlere ilişkin bilgi düzeyleri hakkında bir değerlendirme yapmak önem taşımaktadır. Eğitim sistemi içinde bu kadar yer alan ve önem taşıyan bu konuya ilişkin akademisyenlerin görüşlerinin tespiti önem taşımaktadır. Bu çerçevede araştırmada eğitim fakültelerinde görev yapan ve değer eğitimi üzerinde araştırmaları olan akademisyenlerin değer kavramı, değerlerin işlevleri, değerlerin birey ve toplum üzerinde işlevlerini sürdürebilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda araştırmada, akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. Akademisyenlerin;

- Değer kavramına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Değer kavramının yaşamsallık boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- Değerlerin varlığına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Değerlerin işlevsel olmasına yönelik görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

(i) Yöntem; Araştırmanın temel amacına uygun olarak nitel araştırma türlerinden temel nitel araştırma deseni tercih edilmiştir. Nitel araştırma “Olguların deneysel olarak incelenemeyecek olan özelliklerine ve gerçekliğin toplumsal olarak inşa edilmesini merkeze almaktadır (Denzin ve Lincoln, 2005)” şeklinde ifade edilmektedir.

Merriam (2009) "Nitel araştırmanın temel özelliğini, bireyin gerçeği sosyal dünyaları ile etkileşimleri içinde nasıl inşa ettiği üzerine yoğunlaşması olarak ifade ederken; temel nitel araştırmayı ise insanların yaşamlarını nasıl yorumladığı, dünyalarını nasıl inşa ettikleri ve deneyimlerine ne anlam kattıkları olarak" ifade etmektedir. Bu bağlamda akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde, onların kavrama ilişkin deneyim ve yaşamsal anlamda nasıl yorumladıklarını ortaya koymak amacıyla, çalışma temel nitel araştırma doğrultusunda desenlenmiştir.

(ii) Çalışma grubu; Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenen, farklı eğitim fakültesinde görev yapan 11 akademisyen oluşturmaktadır. Ölçüt örnekleme yönteminde temel anlayış "önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılması" olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma grubunun oluşturulmasında derinlemesine bilgiye ulaşılması amacıyla akademisyenlerin değer/değerler eğitimi alanında en az bir çalışma yapmış olması temel ölçüt olarak kabul edilmiştir. Farklı fakültelerde görev yapan akademisyenlerin tercih edilmesinin temel nedeni olarak derinlemesine veriye ulaşmak, farklı bölgelerden yaşayan ve farklı bakış açıları elde etmek olarak belirlenmiştir.

(iii) Veri toplama aracı; Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu beş sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken uzman görüş ve önerilerinden yararlanılmıştır. Çalışma grubuna dahil edilmeyen iki akademisyenle pilot çalışma yapılmış ve dönütler doğrultusunda görüşme formuna son şekli verilmiştir. Akademisyenlerden yarı yapılandırılmış görüşme formu yardımı ile veriler toplanmıştır. Araştırmanın etik izni Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan (2020/39) alınmıştır.

(iv) Verilerin analizi; Görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin anlamlı bir şekilde ifade edilmesi (Merriam, 2009) olarak ifade edilen verilerin analizinde "Toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ilişkilere ulaşmak ... betimsel analiz ile fark edilemeyen kavram ve temaları keşfetmek (Yıldırım ve Şimşek, 2016)" olarak ifade edilen içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu doğrultuda yapılan görüşmeler sonucunda görüşlerinin "akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşleri, değer kavramının yaşamsallık boyutuna ilişkin görüşleri, değerlerin varlığına ilişkin görüşleri, değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin görüşleri ve değerlerin işlevsel olmasına yönelik görüşleri" olmak üzere beş temada toplandığı tespit edilmiş ve bu temalar altında analiz edilmiştir. Temalandırma önceden yapılmamış görüşlerden elde edilen veriler (kod, kategori) doğrultusunda araştırmacıların görüş birliğiyle oluşturulmuştur. Bu bağlamda verileri güçlendirmek için her bir kategori doğrultusunda katılımcıların görüşlerini yansıtan doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Nitel araştırmaların niteliğini artırmak için güvenilirlik ve geçerlik yerine "inandırıcılık", "aktarılabirlik", "tutarlılık" ve "teyit edilebilirlik (doğrulanabilirlik)" gibi farklı yöntemler kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda bu çalışmada inandırıcılığın sağlanması için görüşmeden bir süre sonra formlar katılımcılarla paylaşılarak ekleme çıkarma yapmak istedikleri noktalar sorulmuştur. Katılımcıların tamamı görüşme metinlerinde değişikliğe gitmemişlerdir. Ayrıca görüşmeler katılımcıların kendilerini rahat hissedecekleri

ortamlarda gerçekleştirilerek katılımcıları etkileyecek görüş ve yorumlardan kaçınılmıştır. Aktarılabilirliği sağlamak için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği seçilmiş bu doğrultuda farklı eğitim fakültelerinde görev yapan akademisyenler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Ayrıca araştırmanın bütün aşamaları açıkça belirtilmiş ve süreç detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Araştırmanın tutarlılığını sağlamak için araştırmanın amacı ve yönteminin (desen, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin analizi) uyumlu olmasına dikkat edilerek uzman görüşü alınmıştır. Nitel araştırmalarda önemli boyutlardan biri de kodlama tutarlılığının sağlanmasıdır. Bu kapsamda araştırma grubunda yer alan araştırmacılar tarafından kodlama, kategorileştirme ve temalandırma konusunda ortak karar verilemeyen noktalarda ya analiz kapsamından çıkarılmış ya da uyuşmaya gidilmiştir. Araştırmacılar tarafından yapılan kodlamaların Miles ve Huberman'ın (1994) "Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı X 100" formülüne göre güvenilirlik ölçütünü karşıladığı görülmüştür. Son aşama ise teyit edilebilirliğin (doğrulanabilirlik) sağlanmasıdır. Bu aşamada ulaşılan yargıların, yorumların ve önerilerin ham verilerle karşılaştırıldığında uyumunu teyit etmek için hem araştırma grubunda yer alan araştırmacılar geriye dönük kontrollerini yapmış hem de uzman görüşüne başvurularak süreç tamamlanmıştır.

BULGULAR

Araştırmada değer eğitimi alanında çalışan veya ders veren akademisyenlerin değer kavrama yönelik görüşleri incelenmiştir. Bulgular akademisyen görüşlerinin değer kavramı, değerlerin yaşamsallık boyutu, değerlerin varlığı, değerlerin toplumsal işlevselliği ve değerlerin işlevselliği için öneriler olmak üzere beş temada toplanarak sunulmuştur. İlgili temaları oluşturan kodlar ve kodlara ulaşılan doğrudan görüşlere yer verilmiştir. Bu doğrultuda Tablo 1'de akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşleri verilmiştir.

Tablo 1. Akademisyenlerin Değer Kavramına İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Değer kavramı	Tanım	toplumsallaşma	5
		insan	4
		birlikte yaşama/ilişki	4
		kargaşayı önleyici	3
		dini-ahlaki-millî	3
		davranış yönlendirme	3
		hayvan sevgisi	2
		güven sağlama	2
		doğal çevre	2
		çağa uygunluk (bilimsellik)	2
	ulusal ve evrensel, mutluluk, kültür, ilke, erdem, eder/paha	1	
	Değer ifadesi	adalet	7
		saygı	6
		sevgi	6
		sorumluluk	4
		duyarlılık	2
		hoşgörü	2
		vatanseverlik	2
		yardımseverlik	2
		barış, bilimsellik, doğruluk, dürüstlük, empati, estetik, eşitlik, fedakarlık, güvenilir olma, merhamet, özgürlük, sabır	1

Akademisyenlerin *değer kavramına* ilişkin görüşleri incelendiğinde daha çok tanım ve değer kavramaları ile ilgili ifadeler yer verildiği tespit edilmiştir.

Değer kavramına ilişkin tanımlar kategorisi incelendiğinde en fazla toplumsallaşma koduna vurgu yapıldığı, bunu insan, birlikte yaşama/ilişki, kargaşayı önleyici, dini-ahlaki-millî, davranış yönlendirme kodlarının takip ettiği görülmektedir. Bunların yanı sıra hayvan sevgisi, güven sağlama, doğal çevre, çağa uygunluk (bilimsellik), ulusal ve evrensel, mutluluk, kültür, ilke, erdem, eder/paha vurgulanan diğer kodlar olarak dikkat çekmektedir. Akademisyenlerin değer kavramına ilişkin tanım kategorisinde yer alan görüşlerine örnekler şu şekildedir: *“Değerler insan ve insanların oluşturduğu toplumsal normlara göre yapılırlar. Bu normlar yerel bağlamlarda oluşa da ulusal ve evrensel boyut kazanması durumunda kalıcı hale gelirler. ...Değer kavramı öncelikle insan kavramıyla ilişkilendirilmelidir. (A1), Değerler olmazsa toplumda birlikte yaşama ve mutlu olma ihtimalimiz olmaz. (A5), Bilimsel düşünme bilgi ve becerileriyle donatılmış bireylerin geleceği şekillendireceğini (A2), Vatanseverlik değeri aslında birçok değeri içinde barındırmaktadır. “Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır” ifadesine bakınca içinde dürüst olma karşımıza çıkmaktadır. (A3), Sosyolojik ya da kültürel olarak düşünürsek oldukça soyut bir takım köken ilkelerden bahsedilebilir. (A6)”* ifadeleriyle özellikle değerlerin toplumsal, insani ve birleştirici yönüne vurgu yapılarak tanımlama yoluna gidildiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan akademisyenlerin görüşleri incelendiğinde değerlerden bahsederken tanım yapmak yerine doğrudan değer ifadelerini kullandıkları ve bu kavramlar üzerinden görüş belirtme yoluna gittikleri görülmektedir. Kategoriyi oluşturan kodlar incelendiğinde adalet, sevgi, saygı ve sorumluluk kodlarının daha fazla vurgulandığı tespit edilmiştir. Akademisyenlerin görüşlerini ifade etmede değer kavramlarını kullanmalarına ilişkin doğrudan görüşlerine örnekler şu şekildedir: *“Estetik, adalet, duyarlılık ve empati değerleri çalışma alanı bakımından diğer değerlere göre çok yaygın olmamakla birlikte, özellikle bu değerler sayesinde çocukların ve genç nesillerin neredeyse sosyal çevresi haline gelen bilgisayar, internet ya da televizyon gibi kitle iletişim araçlarının saldırganlığa bağımlı nesiller yetiştirilmesini önleyebilecek güçlü bir potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum. ... sanattaki ve doğadaki güzelin farkına varabilen estetik duyarlılığa sahip, çevresindeki bireylere karşı adaletli davranmayı, olaylar ve kişiler arasında empati kurabilen, doğaya, insana, hayvana, çevresine karşı duyarlı olan nesillerin iyi karakterli, psikolojik ve sosyal açıdan iyi yetişmiş bireyler olarak topluma kazandırılacağını düşünüyorum. (A10), Sevgi olmadan saygının, dostluğun, paylaşmanın olmayacağını düşünmekteyim. Bu nedenle her şeyden önce değer denince aklıma sevgi gelmektedir. (A2), Yardımseverlik ise toplumdaki/dünyadaki insanları mekanik yaklaşımdan uzaklaştırarak sosyal ilişkilere duygu katmaktadır.(A8)”* görüşler incelendiğinde özellikle adalet, saygı, sevgi ve sorumluluk gibi temel değerlere vurgu yaptıkları görülmektedir. Tablo 2’de akademisyenlerin değer kavramının yaşamsallık boyutuna ilişkin görüşleri verilmiştir.

Tablo 2. Akademisyenlerin Değer Kavramının Yaşamsallık Boyutuna İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Değerlerin yaşamsallık boyutu	Olumlu	yaşamsallık	6
		davranışlara yön verme	5
		saygı	3
		örnek olma	3
		aile	3
		dürüst	2
		çevre	2
		kültür	2
		doğru, iyiliksever, zorunlu, okul, dini, hoşgörü, adalet, merhamet	1
	Olumsuz	adalet	3
		medya	3
		gasp/şiddet/hırsızlık	3
		popüler kültür/batı	2
		mekanik ilişki/kurallar	2
		yobaz/geri kafalı	2
		küreselleşme, güven kaybı, özgürlük, özgüven, çıkar, çevre, anlamsız	1

Akademisyenlerin değerlerin yaşamda işlevselliğine ilişkin görüşlerinin olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride toplandığı görülmektedir. Görüş belirten akademisyenlerin tamamına yakını değerlerin yaşamda işlevsel olduğunu ancak günlük yaşamı etkileyen kötü örneklerden dolayı olumsuz ifadelere yer vermişlerdir. Bir akademisyen ise açık bir şekilde olumsuz görüş belirtmiş ve değerlerin yaşamda işlevsel olmadığını ifade etmiştir.

Olumlu kategoride yer alan görüşleri incelendiğinde daha çok yaşamsallık, davranışlara yön verme, saygı, örnek olma ve aile kodlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca dürüst, çevre, kültür, doğru, iyiliksever, zorunlu, okul, dini, hoşgörü, adalet ve merhamet kodlarına da görüşler incelendiğinde ulaşılmıştır. Bu kodlara ulaşılan doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: “Günümüzde bireylerin yaşantısında değerler işlevselliğini korumakla olmak birlikte popüler kültürün ve küreselleşmenin etkisiyle kısmi deformasyona da uğramıştır. (A1)”, “...değerler yaşamımıza yön veren inançlardır. Onlar olmadan insan olunamaz ve varlığını sürdüremez. (A5)”, “Günümüzde değerler bireylerin yaşantısında “kayıp halka” gibidir. Değerler olmadan, mekanik, günü kurtaran ve menfaati sağlayan ilişkiler daha ön plandadır. (A8)”, “Büyüklerle sevgi saygı boyutunu örnek verecek olursak huzur evlerinde kalan yaşlıların sayısı veya huzur evlerinin sayısındaki artışa bakmak bize bu konuda bilgi verecektir. (A4)” ve “Bunların yanı sıra bir de değerleri eski kafalık, demodelik olarak gören bir kesim de var. Aklıma ilk olarak gelen bu iç grup için yaş sınırlaması yapmak ise oldukça güç. (A11)” ifadeleri ile vurgulanan görüşler incelendiğinde değerlerin bireyin yaşantısında etkili olduğunu ifade etmişler ancak örneklerde olumsuzluklara değinerek beklentilerini vurgulamışlardır.

Olumsuz görüşler incelendiğinde sadece bir akademisyenin olumsuz görüş belirttiği görülmektedir. Olumsuz görüş belirten akademisyen düşüncesini “yaşamda işlevsel olduğunu düşünmüyorum. Değerler zaten soyut, kimse sosyalleşme sürecinde bu denli soyut şeyleri kavramaya zorlanmaz, gereksizdir de. İnsanlar etraflarındaki insanlar gibi yapıp etmeyi davranmayı öğrenirler (A6)” ifadeleriyle belirtmektedir. Ancak dikkat çeken asıl nokta ise olumlu görüş belirten, değerlerin bireyin yaşamında işlevsel olduğunu vurgulayan görüşlerde de olumsuz ifadeler

rastlanmaktadır. Bu durum değerlerden beklentinin fazla olması ancak toplumda beklenen düzeyde karşılık bulmaması ile ifade edilebilir. Tablo 3'te akademisyenlerin değerlerin varlığına ilişkin görüşleri verilmiştir.

Tablo 3. Akademisyenlerin Değerlerin Varlığına İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f	
Değerlerin varlığı	Kaybolma	bireyselleşme	5	
		medya/sosyal medya	4	
		teknolojik bağımlılık	3	
		kazanma/dünya hırsı	2	
		dürüstlük	2	
		batıllaşma	2	
	Değişme	sevgi-saygı-sanat ve doğadan uzaklaşma, menfaat, komşuluk, duyarsızlık (aile çevre), doğruluk, dinden uzaklaşma, değişim, bilimden uzaklaşma, bayramlar		1
			medya/iletişim araçları	3
			toplumsal değişim	2
			soyut, batıllaşma, teknoloji, şiddet, aile de yozlaşma, tahammülsüzlük	1

Tablo 3'te akademisyenlerin değerlerin varlığına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bu bağlamda akademisyen görüşlerinin kaybolma ve değişme olmak üzere iki kategoride toplandığı görülmektedir.

Değerlerin kaybolmasının nedenlerinin açıklanmasına ilişkin kategoride bireyselleşme, medya/sosyal medya ve teknolojik bağımlılık kodları daha fazla vurgulanırken; kazanma/dünya hırsı, dürüstlük, batıllaşma, sevgi-saygı-sanat ve doğadan uzaklaşma, menfaat, komşuluk, duyarsızlık (aile çevre), doğruluk, dinden uzaklaşma, değişim, bilimden uzaklaşma, bayramlar dikkat çeken diğer kodlardır. Bu kodlara ulaşılan doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: *"...batıya dönük değişimi nedeniyle birey odaklı değerlerin insanlar tarafından daha fazla önemsendiğini düşünüyorumdeğerlerin kaybolmasından daha çok evrildiğini düşünüyorum. (A7)", "Cep telefonu, internet, televizyon değerlerimizin kaybolmasına olumsuz etki etmektedir. Günümüz insanı, özellikle gençliği teknoloji bağımlısı olmakta, sanal dünyada yaşamaktadır. (A3)", "değerlerin bireysel düzlemde kaybolmaya yüz tuttuğunu lakin güç bir durumda kitlesel düzlemde kendini gösterdiğini düşünüyorum. (A8)", "Daha çok kazanmak için eşini çocuklarını çevresindeki yakınlarını görmeyen onlarla ilgilenmeyen bireylerin ilerleyen zamanda çocuklarının eşini ve çevrenin kendisine karşı duyarsız kalması kaçınılmaz bir son olacaktır. (A4)", "...nedenle paylaşma, yardımlaşma, sevgi, saygı vb. değerlerin insanların çoğu bireyselliğe zarar vermediği ölçüde kabul göreceğini düşünmekteyim. (A2)"*

Değerlerin değişime uğradığına ilişkin kategoride medya/iletişim araçları ve toplumsal değişim kodları başta olmak üzere soyut olması, batıllaşma, teknoloji, şiddet, aile de yozlaşma, tahammülsüzlük gibi nedenlere vurgu yapılan kodlar dikkat çekmektedir. Bu değişime ilişkin kodlara ulaşılan doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: *"Her şey değiştiği gibi değerler sistemi de değişebilir. Tüm değerlerin kaybolduğunu düşünmüyorum. Sadece güncel ihtiyaçlara göre bazıları değişebilir. Değişimin kendisi kaçınılmazdır. Ama sevgi, saygı, barış vb değerler her çağda her toplum için önemlidir. Aksini iddia eden olamaz. (A5)", "...batıya dönük değişimi nedeniyle*

birey odaklı değerlerin insanlar tarafından daha fazla önemsendiğini düşünüyorumdeğerlerin kaybolmasından daha çok evrildiğini düşünüyorum. ... Örneğin batıda başarılı olma önemsenen bir değer iken doğuda yardımsever olma daha fazla takdir edilmektedir. (A7)", "Sonuç olarak öncelikle eğitimciler ya da ebeveynler değerleri benimsemeli ki onların yetiştirdiği nesiller de sağlam bir kişiliğe ve iyi bir karaktere sahip olsun. (A10)". Tablo 4'te akademisyenlerin değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin görüşleri verilmiştir.

Tablo 4. Akademisyenlerin Değerlerin Toplumsal İşlevselliğine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Değerlerin toplumsal işlevselliği	Sosyal boyut	birlikte yaşama	2
		tahammülsüzlük, sosyal yaşam, kuşak çatışması, kurumsallaşma, insani özellikler, iletişimsizlik, bağımlılık, akrabalık bağlarında zayıflama, ahlaki bozulma, aile birliği	1
	Bireysel boyut	şiddet (hayvan ve insan)	4
		duyarsızlaşma	3
		zaman, teknolojik bağımlılık, çıkar, sorumsuzluk, sevgi, saygı, hoşgörüsüzlük, güven kaybı,	1

Akademisyenlerin değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde daha çok olumsuz görüşlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Tablo 4 incelendiğinde akademisyenlerin değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin görüşlerinin sosyal ve bireysel olmak üzere iki kategorilerinde toplandığı görülmektedir.

Değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin sosyal boyut kategorisinde birlikte yaşama başta olmak üzere, tahammülsüzlük, sosyal yaşam, kuşak çatışması, kurumsallaşma, insani özellikler, iletişimsizlik, bağımlılık, akrabalık bağlarında zayıflama, ahlaki bozulma ve aile birliğine vurgu yapıldığı dikkat çekmektedir. Sosyal boyut kategorisine ilişkin doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: "Değerler varsa üreten toplumdur, değiştiren de toplumdur. Değişenin dışında değişmez değerlerin varlığından bahsediliyorsa neden ve nasıl değişmez sanıldıklarının açıklanması gerekir. (A6)", "Dolayısıyla aile bağları zayıflıyor ve bunun yerini kurumlar alıyor. Eğitim: okul, bakım: ambulans, dertleşme: psikolog, yardım: sosyal kurumlar, çocuk bakımı: kreş, vs. gibi. (A8)", "Değerlerin küreselleşmeyle birlikte millî değerlerin önüne geçtiğini söyleyebilirim. (A5)".

Değerlerin toplumsal işlevselliğine ilişkin bireysel boyut kategorisinde şiddet (hayvan ve insan), duyarsızlaşma, zaman, teknolojik bağımlılık ve çıkar kodlarının ön plana çıkarken sorumsuzluk, sevgi, saygı, hoşgörüsüzlük, güven kaybı, aile birliği gibi değer ifadeleri belirtilerek bu değer ifadelerinin gün geçtikçe kaybolduğuna vurgu yapmışlardır. Bireysel kategorisinde yer alan kodlara ilişkin doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: "Saldırganlığın artması, toplumun şiddeti normalleştirilmesi, birbirine tahammülsüzlük, iletişimsizlik, sorumluluk bilincinde azalma, yanında can çekişen birine gördüğünde dönüp arkasına bakmayacak kadar duyarsızlaşma, özellikle çocuklarda zararlı alışkanlıkların yaygınlaşması gibi...(A10)", "Günümüzde toplum içerisinde yaşanan olumsuz olayların hemen hemen hepsinin kaynağı değerlerden yoksun olan bireylerden kaynaklanmaktadır. (A4)". Tablo 4'te akademisyenlerin değerlerin işlevsel olmasına ilişkin görüşleri verilmiştir.

Tablo 5. Akademisyenlerin Değerlerin İşlevsel Olmasına Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Değerlerin işlevselliği için öneriler	sosyal	aile eğitimi	9
		medya/internet/tv	7
		tarihsel ve kültürel miras	3
		dini eğitim	2
		toplumsal farkındalık	2
		sosyal çevre	1
	Politika	devlet politikası	4
		sosyal sorumluluk projeleri, politikacılar örnek olması, sivil toplum kuruluşları, cezaların caydırıcılığı	1
	Okul	okul uygulamaları	8
		öğretmen	3
		eğitimi yöneticileri	3

Çalışmaya katılan akademisyenlerin görüşleri incelendiğinde değerlerin toplumsal yaşamda daha etkin olmasına ilişkin görüşlerinin olduğu ve buna yönelik öneriler sundukları tespit edilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde akademisyenlerin değerlerin toplumsal yaşamda daha etkin olmasına ilişkin önerilerinin sosyal, politika ve okul olarak üç kategoride toplandığı görülmektedir.

Değerlerin toplumsal yaşamda işlevsel olmasına ilişkin sosyal boyut kategorisinde aile eğitimi ve medya/internet/TV'nin etkilerine olan vurgu dikkat çekmektedir. Ayrıca tarihsel ve kültürel miras, dini eğitim, toplumsal farkındalık ve sosyal çevre kodları da dikkat çekmektedir. Sosyal boyut kategorisine ilişkin doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: *"Değerlerin geliştirilmesi, toplumun en küçük unsuru olan ailede başladığından, aileleri de içine alan bütüncül değerler eğitimi faaliyetlerine yer verilmelidir. (A1)", "Değer eğitiminin sağlıklı bir aile ortamında verilebileceğini düşünüyorum. Bunun için aile eğitimi şart. Ailede kazanılmayan bir değer sistemi başka hiçbir ortamda kazandırılmaz. (A5)", "Çeşitli kamu spotu, reklam, afiş, broşür vb. uygulamalarla değerlerimiz konusunda toplumda farkındalık oluşturulmalı. (A2)", "Toplumlar tarihsel ve kültürel miraslarını yaşatırlarsa yeterlidir. Ayrıca değerleri yaşatalım kaygısı yersizdir. (A6)".*

Değerlerin toplumsal yaşamda işlevsel olmasına ilişkin politika kategorisinde başta devlet politikası olmak üzere sosyal sorumluluk projeleri, politikacılar örnek olması, sivil toplum kuruluşları, cezaların caydırıcılığı dikkat çeken kodlardır. Politika kategorisine ilişkin doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: *"Bunun için devlet politikaları önemli. Bakanlık çalışmaları, sivil toplum örgütleri vb. önemli. (A5)".*

Değerlerin toplumsal yaşamda işlevsel olmasına ilişkin okul kategorisinde okul uygulamaları daha çok olmak üzere öğretmen ve eğitimi yöneticileri kodları dikkat çekmektedir. Okul kategorisine ilişkin doğrudan görüşlere örnekler ise şu şekildedir: *"Daha iyi bir gelecek ancak eğitimle mümkün kılınabilir. Bu noktada öncelikle okullarda değer eğitimi öncelik verilmelidir. Çocukları millî, dini, ahlaki değerlere uymak, saygı göstermek konusunda desteklemeli ve cesaretlendirmeliyiz. (A2)", "Öğretmenlerimiz ve okul paydaşlarının bu konuda algılarını yükseltmek gerekmektedir. Okullar sadece teorik bilgi veren bir kurum olmamalıdır. Teorik bilgi yanında bireylerin insani değerler yönünden olgunlaştırılması gerekmektedir. (A4)", "Öğretim programlarında yer alan değerlerin*

kazandırılmasının öğretmen vicdanına bırakılmasının doğru bir uygulama olduğuna da inanmıyorum ayrıca. Programlarda yer alan değerlerle ilişkili kazanım, etkinlik örneklerinin uygulamalı bir şekilde sunulmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. (A11)”.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmada elde edilen bulgulara göre; değer kavramı, değerlerin yaşamsallık boyutu, değerlerin varlığı, değerlerin toplumsal işlevselliği ve değerlerin işlevselliği için öneriler olmak üzere beş temada toplandığı tespit edilmiştir.

Akademisyenlerin değer kavramına ilişkin görüşlerinin daha çok tanım ve değer kavramaları ile ilgili ifade ettikleri görülmektedir. Tanımlar incelendiğinde değerlerin baskın olarak toplumsal yönüne vurgu yapıldığı, akademisyenlerin değerleri daha çok sosyolojik bir kavram olarak algıladıkları ifade edilebilir. Her ne kadar değer kavramı sosyoloji, psikoloji, psikoloji, teoloji, iktisat vb alanlarda önemli bir kavram olarak yer alsa da tanımlar incelendiğinde akademisyenlerin tanımlarının “Bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak düşünce, amaç ve çıkarını yansıtan genelleştirilmiş temel ahlaksal ilke ya da inançlar (Kızılçelik ve Erjem, 1996).” olarak ifade edilen sosyolojik bağlamda değer tanımıyla yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değerlerin toplumsal boyutuna yapılan vurgu alanyazınla benzer şekilde yer almaktadır (Özensel, 2003; Genç, Tutkun ve Çoruk, 2015). Aslında sosyolojinin değerle ilişkisi daha ileri düzeydedir. Göktuna Yaylacı (2019) da bu durumu açıklar nitelikte; “sosyolojik düşüncenin bizleri gündelik yaşamın sıradanlığından uzaklaştırarak düşünmeye yönelttiğini ve değerlerin yaşatılması ya da aktarılmasının ötesinde değerlere ilişkin bir farkındalık sağladığını” ifade etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları incelendiğinde ortak bir yapı olarak verilen değer eğitimi anlayışında da değer kavramının baskın bir şekilde sosyolojik olarak ele alındığı görülmektedir (MEB, 2018). Ayrıca akademisyenler tarafından ifade edilen değer kavramlarının öğretim programlarında yer alan kök değer ifadelerini önemli ölçüde kapsadığı tespit edilmiştir. Bu görüşler incelendiğinde Türkiye’de sosyal bilgiler dersi ile başlayıp tüm derslerin temel öğelerinden olan değerlere akademisyenlerin bakış açısının (MEB, 2005; MEB, 2017; MEB, 2018) öğretim programları ile örtüştüğü söylenebilir. Ayrıca değerlerin toplumsal yaşamı düzenlemedeki önemli rolünün bu bakış açısının oluşmasını da etkilediği düşünülebilir.

Bu çalışmada dikkat çeken noktalardan biri de akademisyenlerin değer sıralamasında adalet değerini vurgulamalarıdır. Öğretmenler ve velilerle yapılan çalışmalarda daha çok vatanseverlik ve sorumluluk değerlerinin vurgulandığı dikkat çekmektedir (Beldağ, Özdemir ve Nalçacı 2017; Tay ve Yıldırım, 2009). Dikkat çeken bir diğer nokta ise sevgi değerine yüklenen anlamdır. Sevgi değeri öncül bir değer olarak görülmekte ve bütün değerlerle ilişkilendirilmek ayrıca değerlerin birbirinden bağımsız düşünülmemeyeceğine yapılan vurgu da önemli ölçüde bazı değerlerin kazanılmasının diğer değerleri de kazanmayı sağlayacağı ön görülmektedir (Tay, 2019). Canlı varlıkların varoluşunda sevgi başta gelen etken olduğu gibi, tüm güzelliklerin, sanatın, bilimin, kısacası

tüm olumlulukların kaynağında sevgi bulunmaktadır (Özden, 2004). Şahin, Ökmen ve Kılıç (2018) araştırmalarında sevginin toplumu ayakta tuttuğunu ve sevginin toplumdaki sorunların (kin, nefret, savaş, katliam, zulüm, cinayet) çözüm kaynağı olduğunu belirtmektedirler. Özmen (1999) öğretmenlerin yetiştirilmelerine yönelik eğitim programlarında, sağlam bir alan bilgisi ve genel kültür yanında duyuşsal alan boyutuyla ilgili olarak, iyi kişilik özellikleri kazandırma ve sevgi eğitime yönelik derslerin konulmasını ve bilimsel araştırmalara daha çok yer verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Değerler tanım olarak ifade edilirken birlikte yaşama, hayvan sevgisi, çağa uygunluk, doğal çevre, davranışa yön verme gibi değerlerin özellikleri ve fonksiyonları vurgulanarak alanyazınla benzer ifadeler kullanıldığı görülmektedir (Ulusoy, 2019). Bu durum akademisyenlerin değer kavramına, değerlerin özelliklerine ve fonksiyonlarına ilişkin farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Değerlerin günlük yaşamdaki işlevselliğine ilişkin görüşlerin tamamına yakının olumlu olduğu, değerlerin yaşama yön verdiği görüşünde birleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Değerlerin yaşamsallık boyutunda, değer tanımlarında olduğu gibi değerlerin işlevlerine ve toplumsal yönüne vurgu yapıldığı dikkat çekmektedir. Ancak dikkat çeken asıl nokta ise olumlu görüş belirten, değerlerin bireyin yaşamında işlevsel olduğunu vurgulayan görüşlerde de olumsuz ifadelerin yer almasıdır. Bu durum değerlerden beklentinin fazla olması ancak toplumda değerlerin beklenen düzeyde etkili olmaması ile ifade edilebilir. Yaylacı ve Beldağ (2018) değerleri “dünyada yaşanan toplumsal sorunların giderilmeye çalışıldığı bir eğilim” ifadesi çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Elde edilen sonuçlardan biri de yaşamda değerlerin işlevselliği için medyanın rolüne yapılan vurgudur. Medyanın olumlu örnek olabilecek haber içeriklerine yer vermediğine dikkat çekilmektedir. Medya, aile ve çevre değerlerin işlevselliği bağlamında hem olumlu hem de olumsuz unsur olarak ifade edilmektedir. Daha önceden belirtildiği gibi değerlerin işlevlerinin açıklanmasında güncel olaylardan bağımsız hareket etmek oldukça zordur. Bu bağlamda özellikle toplumsal yaşamı önemli ölçüde etkileyen medya ve sosyal medya kavramlarının değerlerin işlevselliğine etkileri önemli bir nokta olarak ifade edilebilir. Medya bireylerin değer algılarını şekillendirerek ruhsal yapılarına etki etmekte ve toplumda bir değer erozyonuna yol açmaktadır (Yazıcı, 2016). Kültürümüzde yer alan mevcut norm ve değerlerden gittikçe uzaklaşmış, reklam ve dizilerde yer alan yaşam biçimleri insanları etkisi altına almıştır (Hökeleli, 2013). Alanyazın incelendiğinde medyanın-değer ve aile-değer ilişkisinin benzer görüşlerle açıklandığı görülmektedir (Nalçacı 2019; Önder ve Coşkun Keskin, 2019). Bu durum medyanın aile ve çevrenin beklentileri yeterince karşılayamaması ile açıklanabilir. Dikkat çeken bir görüşte ise değerlerin yaşamda işlevsel olmadığı, soyut olduğu, kavranamayacağı ifade edilerek ...insanlar etraflarındaki insanlar gibi yapıp etmeyi davranmayı öğrenirler... şeklindedir. Bu durum (değer olarak ifade edilmese de) değerlerin davranış olarak nesilden nesile geçmesi ile açıklanabilir.

Değer kavramına ilişkin olumsuz görüşler değerlerin varlığını sorgulamayı gerekli kılmış ve akademisyenlerin görüşlerinin değerlerin kaybolduğu ve değiştiği doğrultusunda olduğu görülmüştür. Görüşler incelendiğinde akademisyenlerin önemli bir kısmının değerlerin kaybolmasını bireyselleşme, medya/sosyal medya, teknolojik bağımlılık, kazanma/dünya hırsı, dürüstlük, batılılaşma ile açıklarken geri kalanı ise değerlerin kaybolmadığını değiştiğini buna da medya/iletişim araçları, toplumsal değişim, soyut, batılılaşma, teknoloji, şiddet, aile de

yozaşma, tahammüslüklük ile açıklamaktadırlar. Kitle iletişim araçları teknolojinin gelişmesine paralel olarak büyük değışme uğramış ve oldukça çeşitlilik kazanmıştır. Kirtepe (2015) araştırmasında toplumu bir arada tutan, sosyal hayatın devamlılığına katkıda bulunan değerlerin dikkate alınmaması izleyiciler açısından rahatsız edici bir durum olduğu ve toplumu derinden yaralayacağı ve sosyal hayatın akışını istenmeyen istikametlere yönlendirebileceği sonucuna ulaşmıştır. Bu durum Mengüşoğlu'nun (1965) görüşünü destekler niteliktedir. Burada dikkat çeken en önemli sonuçlardan birinin bireysel manada değerlerin kaybolduğu ancak toplumsal refleks olarak değerlerin korunduğuna yapılan vurgudur.

Akademisyelerin değerlerin toplumsal yaşamda daha etkin olmasına ilişkin görüşlerinin olduğu ve buna yönelik önerilerinin sosyal, politik ve okulu kapsayacak şekilde üç kategoride toplandığı görölmektedir. Değerlerin işlevselliğini artırabilmek için öneriler arasında en fazla dikkat çeken noktaların aile eğitimi, medya/internet/tv, devlet politikası, okullar değerler eğitimi uygulamaları ve öğretmendir. Bu sonuçlar incelendiğinde değerler eğitimi alanında yapılan çalışmalar ile benzer sonuçlar içerdiği dikkat çekmektedir (Nalçacı ve Beldağ, 2015; Tay ve Yıldırım, 2009; Yiğittir, 2010). Değerler eğitimin ve yaşamın her aşamasında söz konusu olmaktadır (Yaylacı ve Beldağ, 2015). Temel insani değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek aile, toplum ve okulun başlıca misyonları arasındadır (Ekşi, 2003). Ailede bilgi görgü, kültür yani temel insani davranışlar yarı formal bir şekilde bireylere aktarılır (Genç, 2016). Değerlerin ailenin dışında bilinçli bir şekilde okullarda öğretilmesi, sağlıklı ve bilinçli bir toplum oluşturulması açısından önemlidir (Kurtdede-Fidan, 2013). Bir bütün olarak okul ortamı ve okul içi etkileşim alanları değerler için bir sosyalleşme ortamı sunmaktadır (Balcı ve Yanpar-Yelken, 2010). Medya, toplumların gelişiminde inkâr edilemez büyük bir fırsat sunmaktadır (Turan ve Nazıroğlu, 2016, 160). Çavdarcı'ya (2002) göre sosyal değerlerin aşınmasına manî olmak ve kültür sömürgeciliğini önlemek için; millî politikalar zincirinin oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Değerlerin işlevini yitirmesinin toplum üzerindeki etkileri incelendiğinde görüşlerin tamamına yakınının olumsuz olması dikkat çekicidir. Bu durum birlikte yaşama, şiddet (hayvan ve insan) ve duyarsızlaşma ile dile getirilmiştir. Benzer şekilde alanyazında da daha kapsamlı biçimde aile kurumunun zayıflaması, hırsızlık, yolsuzluk ve gasp olaylarının artması, çocuk/kadın/ hayvanlara yönelik tacizler, uyuşturucu kullanımının yaygınlaşması ve kullanım yaşının düşmesi ile cinsel sapıklık gibi ahlaki bozulma olarak ifade edilmektedir (Lickona, 1991; Kenan, 2009; Yel ve Aladağ, 2009). Değerlerin işlevselliği için öneriler incelendiğinde görüşlerin okul, sosyal ve politik olmak üzere üç kategoride toplandığı görölmektedir. Bu durum akademisyenlerin bütün paydaşları göz önünde bulundurmaları, bütüncül bir bakış açısına sahip oldukları ve değer soruna hâkim olmaları ile açıklanabilir. Bu doğrultuda elde edilen sonuçlar ışığında araştırmacılar tarafından aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

ÖNERİLER

- Değerlerin işlevselliğini artırılması için medya araçlarının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu etkinin olumlu yönde olması için bilinçli kullanımına yönelik öğrenci aile ve diğer bileşenlere yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

- Değerlerin kazandırılmasında okulların ve öğretmenlerin katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda eğitim fakültelerinde değerler eğitimi ile ilişkili derslerin yürütülmesinde verimliliği artırmak için değer kavramı ve sorunsalı hakkında bilgi ve bilinç sahibi akademisyenlerce yürütülebilir.
- Değer eğitimi sadece eğitim fakülteleriyle sınırlı olmadığı için bir bütün olarak düşünüldüğünde farklı fakültelerde görev yapan akademisyenlerin de değer kavramına yönelik bilgi ve bilinç düzeylerine ilişkin çalışmalar yapılabilir.
- Değerlere toplumsal bağlamda verilen önem doğrultusunda toplumun bütün paydaşlarının değerler eğitimine yönelik farkındalık düzeylerinin artırılması için çalışmalar yapılabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: 1. yazarın makaleye katkı oranı %60'tır. 2. yazarın makaleye katkı oranı %40'tır.

KAYNAKÇA

- Aşıcı, M . (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Journal of Values Education*, 7 (17) , 9-26.
- Balcı, F, & Yelken, T. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin değer kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe University Journal of Education*, 39 (39) , 81-90.
- Beldağ, A. (2019). Öğretim programlarında değer eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 135-144). Pegem Akademi.
- Beldağ, A., Özdemir, Ü. & Nalçacı, A. (2017). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan değerlerin kazandırılmasına ilişkin veli görüşleri. *Kırıkkale University Journal of Social Science (KUJSS)*, 7 (2) , 317-328.
- Bolay, S. H. (2009). *Felsefi doktrinler ve terimler sözlüğü*. (10. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Budak, S. (2003). *Psikoloji sözlüğü*. Bilim Sanat Yayınları.
- Cevzici, A. (2006). *Felsefe ansiklopedisi*. Cilt:4. Babil Yayıncılık.
- Çavdarci, M. (2002). *Türkiye`de sosyal değerlerin aşınması ve kültür sömürgeciliği*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2005). *The sage handbook of qualitative research*. (Third Edition). Sage Publications.
- Ekşi, H. (2003). Temel insanî değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: Karakter eğitimi programları. *Journal of Values Education*, 1 (1), 79-96.
- Genç, S , Tutkun, T & Çoruk, A . (2015). Değer ve eğitimi sorunsalı: Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre durum tespiti . *Journal of Theory and Practice in Education*, 11 (2) , 374-397.
- Genç, S. Z. (2016). *Eğitim sürecinde aile okul ve toplum*. Pegem Akademi.

- Göktuna Yaylacı, F. (2019). Çokkültürlü toplumlarda değerler eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 67-86). Pegem Akademi.
- Halstead, J. M. & Taylor, J. M. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169-202.
- Hökeleli, H. (2013). *Ailede, okulda, toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*. Timaş Yayınları.
- Kenan, S. (2009). The missing dimension of modern education: values education. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 9(1), 259-295.
- Kırtepe, S. (2015). Televizyon dizileri hakkında izleyici değerlendirmeleri. *Tokat Journal of Ilmiyat*, 3(1), 229–260.
- Kızılcılık, S. & Erjem, Y. (1996). *Açıklamalı sosyoloji sözlüğü*. Saray Kitabevleri.
- Kirschenbaum, H. (1995). *100 Ways to enhance values and morality in schools and youth settings*. A Longwood Professional Book. Pearson Education.
- Kurtdede Fidan, N. (2013). Sosyal bilgiler dersinde değerler eğitimi: Nitel bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (3), 361-388.
- Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. Bantam Books.
- Lovat, T. (2009). Values education and quality teaching: Two sides of the learning coin. Terry Lovat and Ron Toomey (Eds), *Values education and quality teaching* (pp. 1-12). Springer Science.
- MEB, (2005). *Sosyal bilgiler programı*. Retrieved from <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=39> 20.06.2011).
- MEB, (2017). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları*, Retrieved from <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686> (11.02.2018).
- MEB, (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları*, Retrieved from <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686> (19.03.2019).
- Mengüşoğlu, T. (1965). *Değişmez değerler değişen davranışlar*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları (İstanbul Matbaası).
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research* (3th ed.). A Wiley Imprint.
- Miles, M. B. & Huberman, M. A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage.
- Nalçacı, A. & Beldağ, A. (2015). İlköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersindeki değerlerin kazandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 6(21), 67-81.
- Nalçacı, A. (2019). Değer eğitiminde: Aile, çevre ve okul. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 189-206). Pegem Akademi.
- Önder, S. & Coşkun Keskin, S., (2019). Değerler ve medya. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 99-112). Pegem Akademi.
- Özden, H. Ö. (2004). Türk vakıf kurumunun duygusal ve felsefi temelleri. *Atatürk University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 4(2), 339-349.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Journal of Values Education*, 1(3). 217-239.
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi: Sevgi eğitimi. *Firat University Journal of Social Sciences*, 9(1), 193-198.

- Robb, B. (1998). What is values education-and so what? *The Journal of Values Education*, 1, 1-11.
- Schwartz, S., Melech, H., Lehmann G., Burgess, A., Haris M. & Owens V. (2001). Extending the Cross-Cultural Validity of the Theory of Basic Human Values With a Different Method of Measurement. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32, 519-542.
- Simmons, C. (1999). A comparative study of educational and cultural determinants of adolescent values. *Journal of Beliefs & Values*, 20 (2), 208-218.
- Şahin, Ş., Ökmen, B. & Kılıç, A. (2018). Sevgi eğitimi dersi alan öğrencilerin sevgi ve sevgi eğitimi dersine dair görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 7(1), 176-197. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.8m
- Tay, B. & Yıldırım, K. (2009). Sosyal bilgiler dersinde kazandırılması amaçlanan değerlere ilişkin veli görüşleri. *Educational Sciences:Theory and Practice*, 9(3), 1499- 1542.
- Tay, B.. (2019). Okul dışı öğrenme çevrelerinde değer eğitimi. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 207-236). Pegem Akademi.
- TDK, (2020). *Güncel Türkçe sözlük*. Retrieved from <https://sozluk.gov.tr/> (22.01.2020).
- Turan, İ. & Nazıroğlu, B. (2016). Medyada Değerler Eğitimi. M. Köylü (Ed.), *Teoriden pratiğe değerler eğitimi* (ss.159-178). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ulusoy, K. (2017). Hayat bilgisi dersinde değerler ve değerler eğitimi. B. Tay (Ed.), *Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi* içinde (ss. 323-351). Pegem Akademi.
- Ulusoy, K. (2019) *Karakter değerler ve ahlak eğitimi*. Pegem Akademi
- Yarar Kaptan, S. (2019). Karakter ve değer eğitiminde yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler. S. Z. Genç & A. Beldağ (Eds.), *Karakter ve değer eğitimi* (ss. 146-170). Pegem Akademi.
- Yaylacı, A. F. & Beldağ, A. (2015). Karar verme sürecinde okul yöneticileri ve değerler. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(1), 165-176.
- Yaylacı, A. F. & Beldağ, A. (2018). Değerler eğitimi ve güncel tartışmalar: gazete haberlerine ilişkin bir eleştirel söylem analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(1), 139-155.
- Yazıcı, K. (2016). Medya ve değerler. R.Turan & K. Ulusoy (Eds.), *Farklı yönleriyle değerler eğitimi* (ss.95-114). Pegem Akademi.
- Yel, S., & Aladağ, S. (2009). Sosyal bilgilerde değerlerin öğretimi. M. Safran (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* (ss. 118-145). Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yiğittir, S . (2010). İlköğretim öğrenci velilerinin okullarda kazandırılmasını arzuladığı değerler. *Journal of Values Education*, 8 (19) , 207-223.
- YÖK, (2018). *Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları*. Retrieved from <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> (22.01.2019).